
Leerplan

Vastgesteld in de algemene bestuursvergadering d.d. 5 juni 2020

Leden Leerplancommissie

Bouk Wierda (*voorzitter*)

Paul Boswijk

Xandra Donders

Peter Hartwig

Keimpe van der Kooi

Annelies Middel

Rein Pol

Piet Sebens

Anuschka de Smidt

Leni Herenius RvA (*observator*)

Waarom een leerplan

De Klassieke Academie heeft ambitie. We willen gaan voldoen aan de vier standaarden die volgens het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs nodig zijn.

Wat wil dit zeggen? Wat moet er worden bereikt?

1 Missie, visie en beleid

Waar we voor staan:

De missie van de Klassieke Academie is het, in de rijke Nederlandse figuratieve traditie, opleiden van eigentijdse beeldende kunstenaars door professionele docenten uit de beroepspraktijk. De Klassieke Academie biedt drie beroepsopleidingen aan: de 1-jarige basis-, de 3-jarige vak- en de 2-jarige masterscholing. Daarnaast is het ook nog mogelijk om verdiepende cursussen te volgen.

Onze onderwijsvisie is dat de verbinding van klassieke, door de eeuwenoude traditie gevormde, vaardigheden met eigentijdse opvattingen en ideeën de beste wijze vormt om de missie tot een succes te maken. De missie en onderwijsvisie is in onderlinge samenspraak ontwikkeld.

Met behulp van, in dit leerplan beschreven, zes kerncompetenties geeft de KA de onderwijsvisie gestalte. De docenten bieden richtinggevende ondersteuning en persoonlijke ontwikkelingsruimte en treden steeds meer coachend op. Zij dragen er zorg voor dat het individuele talent en de motivatie, discipline en werkkraft leiden tot uiteenlopende profielen van studenten. De meeste studenten streven naar een (parttime) artistieke, professionele carrière na de Klassieke Academie. Een deel van de studenten ambieert dit niet, maar men wil wel professioneel kunnen werken.

Het bij de missie en onderwijsvisie aansluitende beleid is gericht op de interne kwaliteitszorg van het onderwijs.

2 Uitvoering

De KA verwezenlijkt de onderwijsvisie op doeltreffende wijze, blijkend uit concrete beleidsacties en -processen op het gebied van personeel, toetsing en voorzieningen. De toetsing moet passen bij de visie op beheersing van ambacht en technieken. Studenten en docenten zijn mede-eigenaar van het beleid en dragen vanuit de gezamenlijke visie bij aan de realisatie hiervan (leerplan-en onderwijscommissie; studentenraad).

3 Evaluatie en monitoring

De KA evalueert stelselmatig of zij de beoogde beleidsdoelstellingen met betrekking tot de onderwijskwaliteit realiseert. Belangrijk is een transparante werkwijze om risico's te signaleren, te rapporteren en waar nodig te handelen, gericht op verbeteren. Studenten, docenten, alumni en Raad van Advies spelen een actieve rol bij de evaluaties.

4 Ontwikkeling

Op grond van feedback en reflectie op de resultaten worden doelgerichte maatregelen genomen om het beleid of de uitvoering te versterken, te verbeteren of bij te stellen.

De KA verbetert zich doorlopend en sluit aan op de veranderende omstandigheden en verwachtingen van docenten en studenten.¹

Leerplan

Een van de eerste dingen waar me mee aan de slag zijn gegaan, is het realiseren van een nieuw, helder leerplan met een duidelijke onderwijsvisie, leerdoelen voor een langere periode en lesdoelen voor de korte termijn, zoals een semester of leerjaar (per docent terug te vinden in de studiegids).

Het unieke in elke student wordt op de KA verder aangescherpt tijdens het ontwikkelen van het vakmanschap, het prikkelen van nieuwsgierigheid, het stimuleren van verbeelding en passie in het creëren, het ondersteunen van samenwerking met anderen en het versterken van het (zich) presenteren.

Het individuele talent en de dosis motivatie, discipline en werkracht leiden tot uiteenlopende profielen van KA-studenten. De meeste studenten mikken op een (part time) artistieke, professionele carrière na de KA. Een klein deel van de studenten ambieert dit niet, maar men wil wel professioneel kunnen werken. Bij de KA krijgt iedere student de richtinggevende ondersteuning en de persoonlijke ontwikkelingsruimte.

Opleidingen

In de part time opleidingen voor de schilderkunst, de basisscholing (1 jaar, 1 dagdeel per week op de academie), de vakopleiding (drie jaar tussen 12 en 15 uur per week op de academie) en de masterscholing (twee jaar tussen 12 en 15 lessen uur per week op de academie) leert de student² een gegeven werkelijkheid – objectief of subjectief – te vertalen naar het tweedimensionale vlak van een schilderij. Hij leert relaties onderzoeken tussen diverse beeldende middelen zoals kleur, vorm, compositie, techniek, materie, inhoud. Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing spelen hierbij een belangrijke rol.

Met deze bagage ontwikkelt hij - onder begeleiding en steeds zelfstandiger - een individueel leertraject. Het huiswerk mag maximaal 8 uur per week bedragen.

¹ In de jaren vijftig ontwikkelde [William Edwards Deming](#) de PDCA cyclus. De zogenoemde Deming Cirkel is een goed controlemiddel om de kwaliteit van veranderingen en verbeteringen binnen een organisatie te bewaken. De PDCA cyclus staat voor de afkorting van de vier belangrijkste stappen in de cirkel: Plan, Do, Check en (Re-) Act. Het **PDCA model** heeft een cyclisch karakter, waardoor er continu aandacht voor kwaliteitsverbetering is. Na evaluatie en eventuele bijsturing, begint het proces weer van voren af aan. Het model is goed inzetbaar op de Klassiek Academie. Door de PDCA cyclus zijn medewerkers en docenten goed in staat om hun eigen manier van werken te beoordelen en daar waar nodig, te verbeteren. Omdat iedereen op de werkvloer deel uitmaakt van het totale proces, heeft dat een positieve invloed op de gehele organisatie.

² Met de benaming student/hij worden alle genders bedoeld.

Tijdens de **Basisscholing** van de Klassieke Academie kan de student ontdekken of de vakopleiding haalbaar is. De student wordt tijdens deze vooropleiding zo goed mogelijk voorbereid op de toelatingseisen van de vakopleiding. Het volgen van de basisscholing garandeert de toelating echter niet. De basisscholing is niet verplicht.

Vakkennis staat centraal in de **Vakscholing**, terwijl ook expressie en ideeënontwikkeling aan bod komen. De student leert verschillende beeldende technieken en vaardigheden te beheersen. De opleiding duurt drie jaar. Men moet er toelatingsexamen voor doen. De vakopleiding wordt bij voldoende resultaat afgesloten met een certificaat waarna de student bij gebleken geschiktheid kan doorstromen naar de tweejarige Masterscholing.

In de **Masterscholing** wordt de ontwikkeling van technische vaardigheden en overige competenties meer individueel voortgezet. De student wordt gestimuleerd om vanuit het ambacht naar de eigen ideeënwereld te werken en daarmee een persoonlijke beeldtaal te ontwikkelen. Tegelijk wordt men voorbereid op de beroepspraktijk. Ook is het de bedoeling om inzicht te krijgen in de manier waarop de docenten zelf werken en vanuit de kennis en ervaring van de docenten feedback te krijgen op het eigen werk. De masterscholing wordt afgesloten met een eindexamen en diploma.

Het persoonlijk leerproces en de zichtbare werk- en zienswijze worden voortdurend geëvalueerd en geplaatst in de kunsthistorische traditie en de hedendaagse praktijk van de schilderkunst.

Op die manier helpen de docenten de student om de kunstenaar te worden die hij wil zijn. De docent treedt coachend en inspirerend op.

Ook worden geregeld workshops of projecten rond een technisch of inhoudelijk thema georganiseerd. Lezingen door gastsprekers of excursies zorgen voor een bredere kijk op kunst in het algemeen.

Zes kerncompetenties

In het raamleerplan wordt uitgegaan van zes kerncompetenties die samen het referentiekader kunstonderwijs vormen: individuele gedrevenheid tonen, onderzoeken, vakdeskundigheid inzetten, creëren en willen innoveren, relaties bouwen en samenwerken, presenteren. Deze kerncompetenties voor het kunstonderwijs aan de KA zijn voor de duidelijkheid vertaald naar zes artistieke rollen.

Zes artistieke rollen

- Unieke zelf
- De onderzoeker
- De vakman
- De kunstenaar
- De samenspeler
- De presentator

Samenhang

Vanaf het eerste jaar van de vakopleiding wordt er gewerkt aan de horizontale en verticale samenhang: dit wil zeggen dat er rekening wordt gehouden met wat in de diverse vakken in

hetzelfde jaar en in de voorgaande jaren aan bod is gekomen: de les-inhouden worden op elkaar afgestemd. De leerdoelen zijn gebundeld volgens de zes artistieke rollen van de kunstenaar. Een student ontwikkelt die tijdens zijn loopbaan op de Klassieke Academie.

Hij geeft vorm aan een beeldend proces vanuit een eigen identiteit en inhoud door beeldende kennis en inzichten in te zetten en toont de resultaten aan een publiek.

Leerdoelen

Een leerdoel beschrijft een doel waaraan gedurende een langere periode gewerkt wordt.

Lesdoelen

Een lesdoel beschrijft een doel waaraan gedurende een korte periode gewerkt wordt. Zie hiervoor de studiegids waarin de omschrijvingen van de lessen voortvloeien uit de leerdoelen in het leerplan.

Het leerplan

In het leerplan staan de minimale vereisten, de competenties, de leerdoelen voor studenten, de aanpak en de evaluatie beschreven. De te bereiken competenties of doelstellingen staan links in de kolom. De rechterkolom bevat de onderverdeling in Vakopleiding en Masteropleiding. Per leerdoel wordt met een kruisje aangegeven of het de Vakopleiding, de Master of beide betreft.

Leerdoelen	Vakopleiding	Masteropleiding
------------	--------------	-----------------

A Het unieke zelf (individuele gedrevenheid)

1 De student krijgt inzicht in zijn beeldende mogelijkheden en beperkingen.	x	x
2 De student is in staat zijn eigen denken en handelen te relativieren.		x
3 De student zet waarneming om in persoonlijke beleving.	x	
4 De student toont de wil om tot een persoonlijke beeldende expressie te komen.	x	x
De student maakt zelfstandig beelden waarin hij een persoonlijke visie of thematiek op de voor hem specifieke manier verbeeldt.		x
5 De student gaat aan de slag met input en feedback, en pakt nieuwe uitdagingen aan.	x	x
De student kent zijn eigen kernkwaliteiten en neemt beslissingen over zijn beeldende mogelijkheden en beperkingen.		x
6 De student plaatst zijn werk binnen de brede culturele wereld of een specifiek kader van de kunsten.	x	x

7 Het groeiproces zelf is een belangrijke doelstelling.	x	x
---	---	---

B Onderzoeker

8 De student onderzoekt relaties tussen

- beeldende middelen zoals vorm, compositie, techniek, materie, inhoud, en beeldende aspecten zoals kleur, licht, schaduw, contrast, anatomie, illusie van ruimte, menselijke schaal in relatie tot de omgeving, context, perspectief, beweging, ritme, textuur, stofuitdrukking.	x	x
- inhoud en vormgeving		
- model en inhoud		
- model en vormgeving		

9 De student onderzoekt wendingen of alternatieve mogelijkheden tijdens de loop van een werkproces.	x	x
---	---	---

10 De student onderzoekt vanuit verschillende invalshoeken de mogelijkheden met materialen en technieken voor zijn beeldend proces.	x	x
---	---	---

11 De student analyseert, reflecteert en communiceert over het beeldend proces en het product.	x	x
--	---	---

12 De student heeft een voldoende onderzoekende instelling om zich verder blijvend te ontwikkelen binnen de evoluerende wereld van de kunst.		x
--	--	---

C Vakmanschap

13 De student kiest materialen, technieken en toepassingen op basis van zijn kennis en ervaring, ten behoeve van zijn persoonlijke beeldende proces.	x	x
--	---	---

14 De student heeft zicht op de verhouding prijs/kwaliteit van de gebruikte materialen.	x	x
15 De student kent diverse expressiemogelijkheden van materialen.	x	x
16 De student kent mogelijke stappen van en heeft inzicht in een beeldend proces.	x	x
17 De student neemt ten behoeve van zijn proces beslissingen:		
- rekening houden met de beschikbare tijd.	x	x
- indien nodig een planning opstellen.	x	x
18 De student heeft kennis van specifieke technische en beeldende vaardigheden en kan persoonlijke inhoud uitwerken met diverse teken- en schildermaterialen en technieken	x	x
19 De student leert gericht waar te nemen om een beeld te maken dat een werkelijkheid oproept.	x	x
20 De student heeft respect voor het materiaal binnen en buiten de klassieke academie.	x	x
21 De student gaat veilig om met materiaal en beslist met het oog op zijn eigen werkomstandigheden en gezondheid.	x	x
22 De student heeft en neemt kennis van vernieuwingen in zijn vakgebied.	x	x
D Kunstenaar (creërend en innovatief vermogen)		
23 De student brengt persoonlijke waarneming en beleving visueel tot uitdrukking.	x	x

24 De student ontwikkelt creërend vermogen bij het ontwikkelen van persoonlijk beeldend werk.	x	x
25 De student kiest materiaal, techniek, vorm, compositie voor de uitvoering of het proces. De masterstudenten leren om de technische basis van de Vakopleiding doelgericht en met relativering en avontuur te gebruiken in nieuw eigen werk.	x	x
26 De student durft risico's te nemen.	x	x
27 De student geeft toeval en mislukking een rol in de ervaring of verdere ontwikkeling van zijn werk.	x	x
28 De student reflecteert op zijn beeldende visie, zijn beeldend proces en eigen werk en spreekt hierover met docenten en medestudenten (referaat).		x
29 De student kan bepalen wanneer een werk voltooid is en wanneer het gepresenteerd kan worden.	x	x
30 De student stelt een portfolio samen van werken van verschillende kunstenaars samen waarin hij zich herkent. (Vakopleiding)	x	

E Samenspeler (relaties aangaan en samenwerken)

31 De student bouwt in goede samenwerking met anderen een groepstentoonstelling op. De student werkt respectvol samen, houdt rekening met de artistieke eigenheid van andere studenten. Handelt met oog voor het welzijn van de andere en van de hele groep.	x	x
--	---	---

32 De student communiceert over beleving, inhoud en vormgeving in het eigen werk of proces. (werkbесprekingen). x x

33 De student gaat constructief om met feedback. x x

F Performer

34 De student bepaalt wanneer een werk getoond kan worden. x x

35 De student maakt een (representatieve) selectie van zijn werk. x x

36 De student presenteert een werk op een manier die recht doet aan de kwaliteit van het werk. x x

37 De student houdt er rekening mee dat de presentatiewijze invloed uitoefent op de beleving van een werk. x x

38 De student leert hoe hij het ambacht "te gelde" kan maken. Dat wil zeggen dat hij leert hoe hij zijn geleerde vaardigheden commercieel kan inzetten. x

39 De student leert de middelen kennen om zich als zelfstandig ondernemer te handhaven. x

Minimale materiële vereisten

Algemeen

Om de leerplandoelstellingen bij de studenten te realiseren stelt de Klassieke Academie minimaal de hierna beschreven infrastructuur, materiële en didactische uitrusting ter beschikking, die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, werkomstandigheden en milieu.

Infrastructuur en materiële en didactische uitrusting

Algemeen

- materiaal voor afvalsortering: bakken om te sorteren voor papier, glas, plastic, restafval.
- gereedschapskoffer
- EHBO koffer

Lokalen

- ruime, lichte praktijklokalen (mogelijkheid tot verduisteren in het theorielokaal voor projectiemogelijkheden)
- werktafels en stoelen of krukken
- stromend water met wasbak
- opbergkasten en opbergruimtes
- Laptop met beamer, geluidsapparatuur en internetverbinding;
- projectiemogelijkheid;
- afspeelapparatuur;
- software voor beeldpresentatie;
- presentatiemateriaal voor tentoonstelling (tegen kostprijs)
- geactualiseerde naslagwerken (online of in een bibliotheek met vakliteratuur).

Specifiek voor schilderkunst

- schildersezels en (teken) borden
- belichting en verwarming (modellen)
- sokkel(s)
- (gips)modellen om naar waarneming te werken
- stilleven-materiaal
- diverse papiersoorten (tegen kostprijs voor studenten)

Grafische kunsten

- persen voor hoogdruk, vlakdruk en diepdruk
- materiaal voor doordruk
- schuurbak
- droogrek
- inkttafel en toebehoren

Evaluatie

Evaluatie is een wezenlijk en permanent onderdeel van de leeractiviteiten van studenten. Het is met andere woorden geen eindpunt van een onderwijsperiode of van het leerproces, maar maakt er integraal deel van uit.

Door evaluatie in te zetten als onderdeel binnen elke fase van het leerproces wordt het een middel waarmee zowel de student als de docent feedback krijgt over het leer- en onderwijsproces. Door rekening te houden met de vaststellingen gemaakt tijdens de evaluatie kan de student zijn leren optimaliseren en kan de docent uit evaluatiegegevens informatie halen om zijn didactisch handelen bij te sturen.

Evaluatie wordt zo een continu proces dat optimaal verloopt in stress- en sanctiearme omstandigheden.

Een goede evaluatie voldoet aan volgende criteria:

- gespreid zijn in de tijd;

- doelmatig zijn;
Een doelmatige evaluatie moet aan de volgende aspecten beantwoorden: validiteit (staat de evaluatie in relatie met de leerplandoelen?), betrouwbaarheid en efficiëntie.
- billijk zijn. Men kan spreken van een billijke evaluatie indien er sprake is van objectiviteit, transparantie en normering.

Rapportering en halfjaarlijkse werkbesprekingen

Een goede communicatie voorkomt misverstanden en discussies. Daarom is het van belang om bij aanvang van het schooljaar de rol van evaluatie in het leerproces en de wijze waarop dit gerapporteerd wordt, te duiden vanuit de visie die de KA omtrent evaluatie hanteert.

In de rapportering worden zowel de kwaliteiten als de werkpunten van de student weergegeven. Eventuele adviezen voor het verdere leerproces kunnen er aan bod komen om de begeleiding van de student te optimaliseren.

